

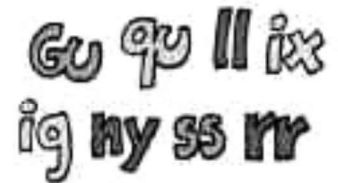
Nom _____ Data _____

Recorda

El grup de dues lletres que representa un únic so s'anomena **dígraf**.
Els dígrafs més usats són: **ll, rr, ss, ny, ig** (final de mot), **ix, qu, gu**.

1. Completa les paraules amb el dígraf corresponent.

- ca____o   • pa____ejar   • pa____a   • ____ineu
- pe____ater   • mare____   • ____a____o   • ____ina

2. Encercla els dígrafs de les paraules següents:

- marrà   • banyut   • quequejar   • llàgrima
- maig   • reixa   • barcaassa   • bossa
- rebaixa   • guipar   • quietud   • intel·ligent

■ Ara, classifica'ls segons que se separin o no se separin.

dígrafs que se separen:
rr, ix, ss, l·l

---

dígrafs que no se separen:
ig, ny, qu, gu, ll

---

3. Separa les síl·labes de les paraules que tens a continuació:

- col·leccionar _____
- barrar _____
- possessió _____
- reguerot _____
- callada _____
- moixaina _____
- cinquantesena _____
- castanyera _____
- aiguabarreig _____
- serralada _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Els noms acabats en -a àtona fan el plural en -es i això comporta canvis en la grafia. Recorda'ls!

- vaca / **vaques**
- boja / **boges**
- amiga / **amigues**
- platja / **platges**
- plaça / **places**

Alguns noms que acaben en **vocal + s** dupliquen aquesta **s** en el plural: **accés / accessos**.

1. Escriu el nom corresponent als dibuixos següents:

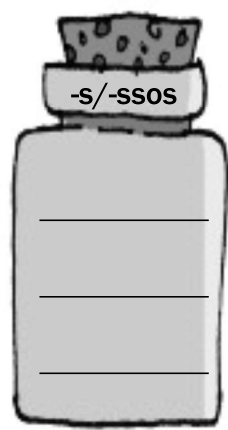
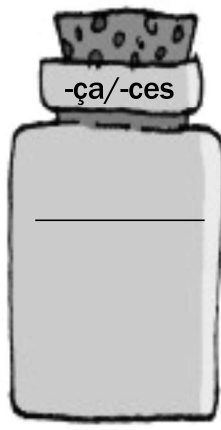
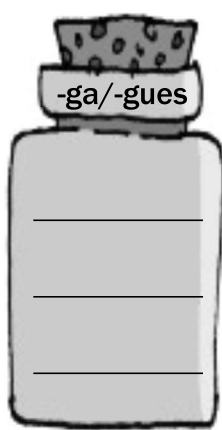
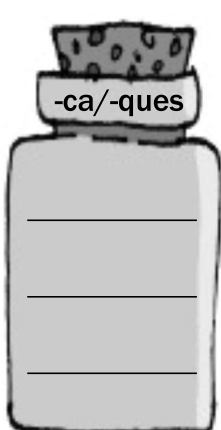
_____

■ Ara, escriu els plurals corresponents i subratlla les grafies que canvien.

_____

2. Canvia el nombre d'aquests noms i classifica'ls:

- coca
- tros
- arròs
- alga
- pastís
- crònica
- formiga
- braç
- tortuga
- lluç
- comarca
- puça

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **noms** són paraules que fem servir per anomenar persones, animals o coses. Poden tenir **gènere** només **masculí** (*telèfon*) o **femení** (*bossa*) i **nombre singular** (*telèfon*) o **plural** (*bosses*).

Alguns noms admeten el **canvi de gènere**: *inquilí/inquilina*.

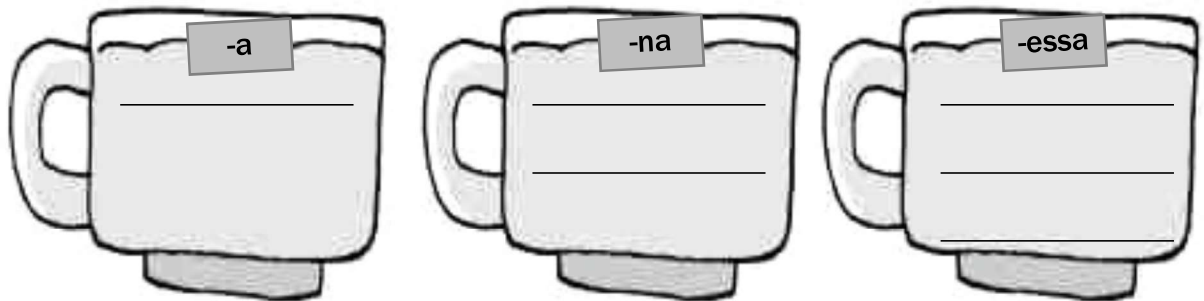
1. Encercla les paraules masculines i subratlla les femenines.

- L'àvia i la néta van agafar el tren a l'estació.
- Vaig a comprar una llibreta, un estoig, un bolígraf i una goma.

2. Escriu el femení de les paraules següents:

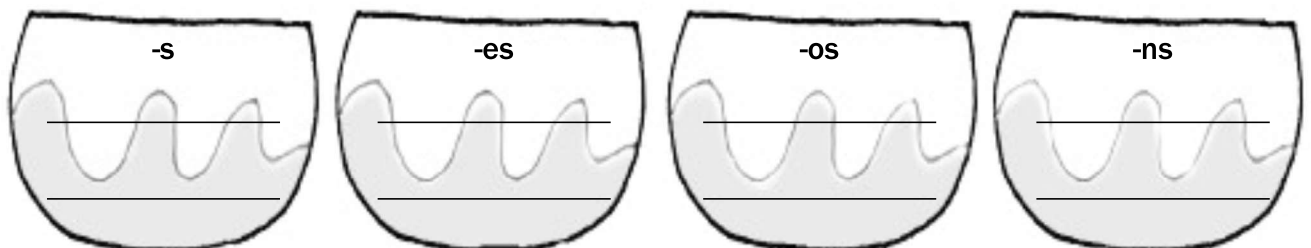
• amic _____	• orfe _____
• alcalde _____	• tigre _____
• cosí _____	• mestre _____

■ Ara, classifica'ls segons la terminació.

3. Escriu el plural de les paraules i classifica-les.

• gat _____	• volcà _____
• gos _____	• vaca _____
• pastanaga _____	• peix _____
• mà _____	• arbre _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Els noms poden ser comuns o propis, individuals o col·lectius, concrets o abstractes.

- Els **propis** designen una persona en concret, una comarca, una ciutat... Comencen sempre en majúscula: *Cadaqués*.
- Els **comuns** designen qualsevol persona, animal o cosa en general. Comencen sempre en minúscula: *port, vila*.
- Els **individuals** designen un sol element: *vaixell*.
- Els **col·lectius** designen un conjunt d'elements i s'escriuen en singular: *flota*.
- Els **concrets** designen éssers o objectes que podem notar amb els sentits: *paper, xocolata*.
- Els **abstractes** designen sentiments o idees que no podem percebre amb els sentits: *pau, intel·ligència*.

1. Escriu el nom comú corresponent al nom propi.

• Lleida _____	• França _____
• Llobregat _____	• Pirineus _____
• Europa _____	• Balears _____

2. Relaciona cada nom col·lectiu amb l'individual que li correspon:

animal •	• ramat
flor •	• eixam
abella •	• exèrcit
ovella •	• fauna
soldat •	• ram

3. Encercla els noms concrets i subratlla els abstractes.

• pau	• taula	• dolor	• amistat
• música	• ampolla	• felicitat	• amor
• ordinador	• bolígraf	• imaginació	• calma

Nom _____ Data _____

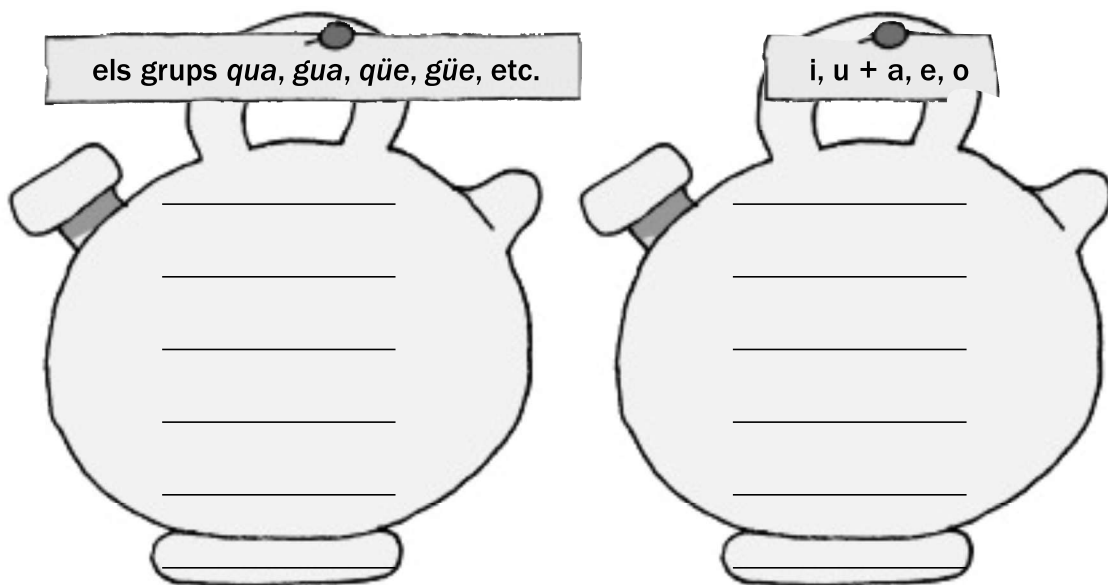
Recorda

- Dues vocals juntes que es pronuncien en una mateixa síl·laba formen un **diftong**. Una d'aquestes vocals ha de ser sempre una **i** o una **u** (vocals febles): **gua, güe, güi, guo, qua, qüe, qüi, quo**.
- La combinació de les vocals **i, u + a, e, o** també és diftong si es troba: a principi de paraula (*iogurt*) o entre vocals (*Laia*).

1. Encercla els diftongs creixents de les paraules següents:

• iaia	• quarantena	• cauen	• guatlla
• qüestió	• mouen	• noia	• quota
• reien	• pingüí	• guardonar	• ianqui

■ Ara, classifica-les.

2. Subratlla els diftongs creixents.

- Una gran quantitat de persones aplaudien el guanyador.
- Mouen el cotxe del ianqui per poder passar.
- El ien és la moneda xinesa.
- El iode serveix per cicatritzar.
- La Pasqua són uns dies de vacances escolars.
- El globus terraqüi és present a moltes cases.
- Els alumnes seuen de quatre en quatre.

6

Els diftongs decreixents. Els hiats

Nom _____ Data _____

Recorda

Dues vocals juntes que es pronuncien en una mateixa síl·laba formen un **diftong**. Una d'aquestes vocals ha de ser sempre una **i** o una **u** (vocals febles): **ai, ei, oi, ui, au, eu, ou, uu**. Quan dues vocals juntes no es pronuncien a la mateixa síl·laba, formen un hiat (*pa-tri-a*).

1. Subratlla els diftongs decreixents d'aquestes paraules:

- aneu _____
- boina _____
- seure _____
- noi _____
- viure _____
- moure _____
- ploure _____
- avui _____
- llauna _____
- aigua _____
- gaire _____
- coure _____

2. Omple els buits amb un diftong decreixent.

- No es va m____re del seient.
- És molt xerr____re aquest n____.
- Sembla que vol pl____re, c____rà ____gua a dojo.
- M____ aniré a v____re aquesta pel·lícula.
- Tr____-te la b____na, que fa calor.

3. Encercla les paraules que contenen hiat i compta les síl·labes que tenen.

- dia _____
- mainada _____
- pàtria _____
- xerraire _____
- país _____
- història _____
- avió _____
- Maria _____
- joia _____
- ianqui _____
- estudiants _____
- manaire _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Una **família de paraules** és el conjunt de paraules que tenen una mateixa paraula **primitiva** amb la qual comparteixen una part comuna, que s'anomena arrel. Per exemple: *lleó, lleona, leonera*, etc.

1. Relaciona les paraules de la mateixa família i copia-les a continuació:

debilitat	selva	rata	banquer	dia
bancari	ratera	diari	selvatà	debilitar
selvàtic	dèbil	diada	banc	ratolí

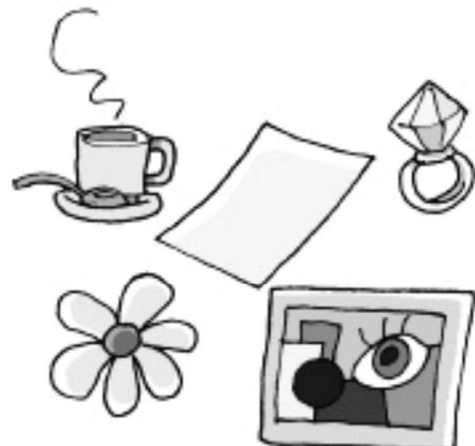

■ **Subratlla la part que comparteixen totes les famílies de paraules i digues com s'anomena.**

---

2. Escribe dues paraules de cada família:

café	_____	_____
joia	_____	_____
paper	_____	_____
flor	_____	_____
art	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

Les paraules **agudes** s'escriuen amb accent gràfic quan acaben en:

- -a, -e, -i, -o, -u: *gairebé, però...*
- -as, -es, -is, -os, -us: *després, suís...*
- -en, -in: *comprèn, Berlín...*

1. Separa les síl·labes de les paraules següents i subratlla'n la tònica:

• forner _____	• marcià _____
• romà _____	• masculí _____
• autobús _____	• vindran _____
• padrí _____	• paquet _____
• arròs _____	• abric _____
• demà _____	• pintor _____

■ **Són totes les paraules agudes? Per què?**

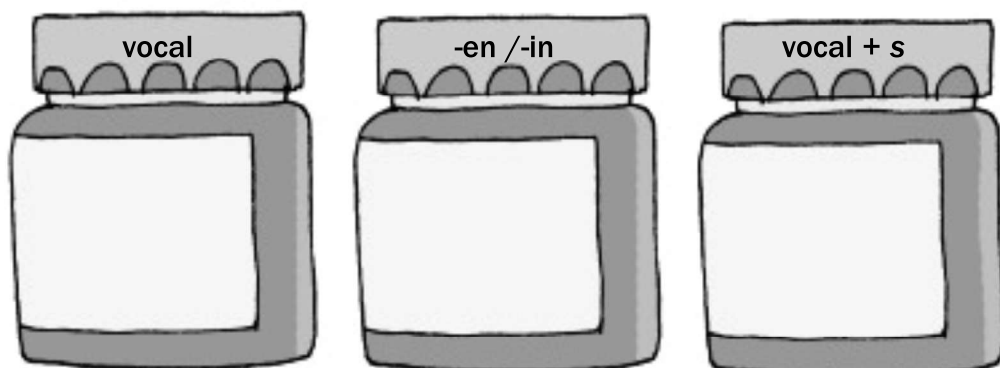
_____

_____

2. Accentua les paraules que calgui.

• capatas	• Pequín	• pages	• sofa	• capo
• portaran	• tornavis	• aparcament	• lliçó	• gimnas
• compren	• perdo	• encen	• Berlín	• abric

■ **Classifica les paraules que has accentuat segons la terminació.**

10 L'accentuació de les paraules planes i esdrúixoles

Nom _____ Data _____

Recorda

- Les paraules **planes** tenen la síl·laba tònica a la penúltima síl·laba i s'accentuen quan no acaben en: **-a, -e, -i, -o, -u, -as, -es, -is, -os, -us, -en, -in.**
- Les paraules **esdrúixoles** tenen la síl·laba tònica a l'antepenúltima síl·laba i porten sempre accent gràfic.

1. Separa les síl·labes de les paraules següents i subratlla'n la tònica:

• rètol _____	• mèdica _____
• cambrera _____	• plàstica _____
• taxista _____	• música _____
• taula _____	• matemàtica _____
• cadira _____	• mòmia _____
• làctic _____	• ciència _____

■ Quines són planes i quines esdrúixoles? Per què?

_____

_____

2. Completa amb la lletra escaient i accentua-la quan calgui.

• pr__xima	• h__rba	• fam__lia	• ll__grima
• inform__tica	• pr__ncep	• arom__tic	• hipop__tam
• esp__rrec	• cent__metres	• __ltime	• mec__nic
• psic__loga	• fot__graf	• fant__stica	• m__dem

■ Ara, classifica-les en planes a la tassa esquerra i esdrúixoles a la tassa dreta.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Les paraules que tenen el mateix significat o un significat semblant s'anomenen **sinònims**.
- Les paraules que tenen un significat contrari s'anomenen **antònims**.

1. Relaciona les paraules sinònimes i escriu-les a sota aparellades:

posar   dançar   clara   nen   menut   petit   **SEC**
 prim   infant   entregar   antic   col·locar   vell
 blanca   cansat   fatigat

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

2. Escriu el verb que es representa en cada dibuix:

_____	_____	_____	_____
-------	-------	-------	-------

■ Escriu l'antònim de cadascun dels verbs anteriors.

Exemple: Va pujar les escales de casa. Va baixar les escales de casa.

_____
_____
_____

Nom _____ Data _____

Recorda

En algunes zones de Catalunya no es diferencia el so de la **a** i de la **e** quan es troben en síl·laba àtona. Aquest so es diu **vocal neutra**: *tesor*, *roca*.

Quan la vocal neutra es troba a **final de paraula**, generalment, escrivim **-e** en els noms i adjectius de gènere masculí (*home*) i **-a** en els de gènere femení (*dona*).

Si la vocal neutra es troba **al principi o enmig d'una paraula**:

- Escrivim **-a** si la paraula primitiva s'escriu també amb **a** a la síl·laba tònica: *drapaire* (*drap*).
- Escrivim **-e** si la paraula primitiva s'escriu també amb **e** a la síl·laba tònica: *arrelar* (*arrel*).

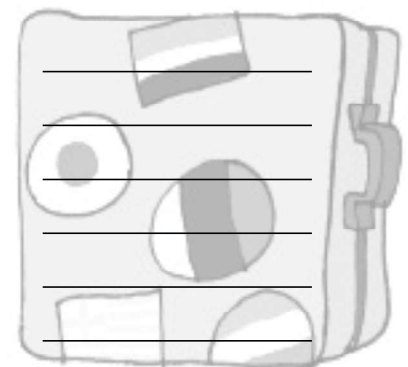
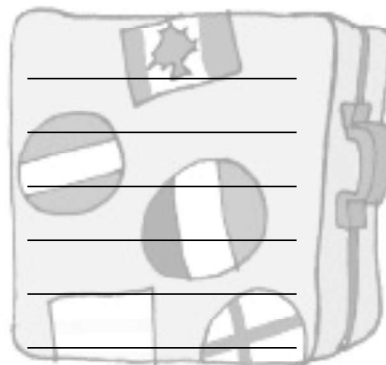
Si es tracta d'un verb, s'ha de mirar la 3a persona del singular del present d'indicatiu (*nedaves* → *neda*).

1. Classifica les paraules en funció de la vocal neutra en posició final.

masculí amb -e

femení amb -a

• rondalla	• home
• conte	• exemple
• cadira	• mestre
• pare	• ànima
• taula	• cotxe
• roca	• sabatilla

2. Subratlla la síl·laba tònica de les paraules següents:

• terra	• espadenya	• manta	• vermell
• ceba	• femella	• paper	• carta
• secret	• exemple	• paret	• vella

■ Ara, encercla les vocals neutres de cada paraula.

3. Escriu una paraula derivada de cadascuna.

• bany _____	• neu _____
• drap _____	• net _____
• tendre _____	• espàrrec _____

Nom _____ Data _____

Recorda

El **verb** és la paraula més important de l'oració i ens indica accions (*llegir*) o estats (*ser, estar*).

Les terminacions dels verbs indiquen la **persona**, és a dir, qui fa l'acció; i el **nombre**, si és singular o plural.

• 1a persona: jo canto	nosaltres cantem
• 2a persona: tu cantes	vosaltres canteu
• 3a persona: ell/ella canta	ells/elles canten

1. Relaciona cada forma verbal amb el pronom corresponent:

jo •	• cuinem
tu •	• senten
ella •	• retallo
nosaltres •	• pensa
vosaltres •	• pintes
ells •	• remeneu

2. Classifica les formes verbals que tens a continuació:

• demanen	• dibuixa	• decoràvem	• mireu
• busco	• escrius	• pica	• telefonem
• truqueu	• menjo	• treballes	• admiren

	singular	plural
1a persona	_____ _____ _____	_____ _____ _____
2a persona	_____ _____ _____	_____ _____ _____
3a persona	_____ _____ _____	_____ _____ _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Una **oració** és una paraula o un conjunt de paraules amb un sentit complet. L'element imprescindible perquè hi hagi oració és el verb.

La majoria d'oracions estan formades per dues parts: el **subjecte** (la persona, l'animal o l'objecte del qual es diu alguna cosa) i el **predicat** (allò que es diu del subjecte).

1. Assenyala quines de les característiques següents ha de tenir una oració.

- El conjunt de paraules ha de tenir una informació incompleta.
- El conjunt de paraules ha de tenir un sentit complet.
- El conjunt de paraules ha de tenir un verb com a element principal.

2. Subratlla els grups de paraules que formen una oració.

- L'ocell vola de branca en branca.
- L'Anna viu a escala meva la àvia de.
- Vosaltres volem no venir demà.
- Fixat'hi!
- Un amic de la Berta.
- L'Anna i jo som.

■ Fes el que calgui per convertir el que només són grups de paraules en oracions i digues què hi faltava.

---

3. Separa les parts de les oracions de l'activitat anterior.

subjecte

predicat

Nom _____ Data _____

Recorda

Escrivim el so x de *xemeneia*:

- Amb x a principi de paraula, després de consonant i després de i: *xerínola, ganxut, reixa*.
- Amb ix després de les vocals a, e, o, u: *aixecar, aplaudeixen, caixa, fluix*.

Escrivim tx enmig i a final de paraula: *cotxe, despatx*.

Escrivim ig al final de paraula: *bateig, vaig*.

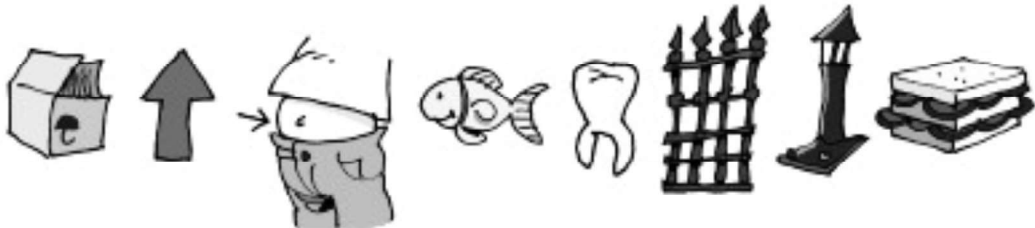
Quan una paraula acaba amb -tx, a la paraula derivada trobem tx: *despatx, despatxar*.

Quan acaba amb -ig, a la paraula derivada podem trobar g, j, tg, tj: *mig → mitja, bateig → batejar, vaig → vagi*.

1. Completa les paraules amb la grafia adequada x/ix, ig/tx.

• re__a	• __emeneia	• co__e	• sandvi__
• ba__iller	• mare__	• __ar__a	• a__ecar
• aplaude__en	• capri__	• va__	• __erinola
• gan__ut	• bate__	• flu__	• __ec

2. Localitza en el dibuix paraules que continguin les grafies x/ix, ig/tx i escriu-les.

3. Completa les paraules de les oracions següents:

- Va comprar mi__ meló i mi__a síndria.
- Van a estiu__ar a Mallorca, però no és el seu lloc habitual d'estiu__.
- Això es llença al rebu__ i va a l'abocador, on va tot el que s'ha de rebu__ar.
- Van arribar fins al passe__ de Gràcia i hi van passe__ar tota la tarda.
- Acostuma a mare__ar-se, però un mare__ com aquell no l'havia tingut mai.
- Va__ a recollir-lo jo i espero que no hi va__i també la Mar.
- Van assa__ar fins molt tard perquè era l'últim assa__ abans de l'estrena.

Nom _____ Data _____

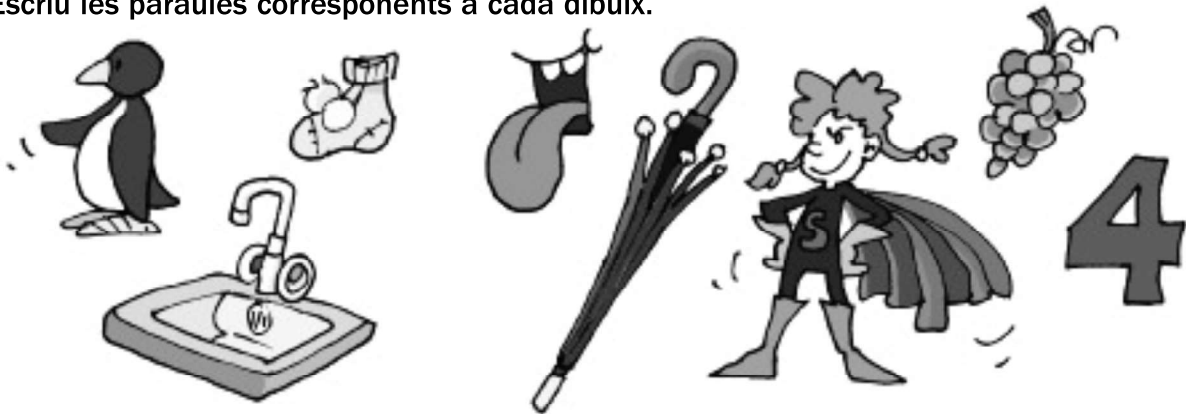
Recorda

Escrivim dièresi:

- sobre la **u** per indicar que cal pronunciar-la en els grups *qüe, qüi, güe, güi: qüestió, paraigües...*
- sobre la **i** o la **u** quan no formen diftong amb la vocal anterior o amb la següent i les regles d'accentuació no permeten posar-hi accent: *increïble, amoïnar-se...*

No porten dièresi:

- les paraules acabades en vocal + *-isme/-ista: egoisme, egoista...*
- les formes verbals d'infinitiu, gerundi, futur i condicional: *agrair, agraint, agrairàs, agrairíeu.*

1. Escriu les paraules corresponents a cada dibuix.**2. Posa dièresi damunt de les paraules que en necessiten.**

- La Lluïsa ens ha agrait molt que compréssim les mones de Pasqua.
- La qüestió més complicada era com poder detenir el delinquent en acció.
- L'amoïna molt que no estudiis tant com hauries d'estudiar.
- Havia traduït textos escrits en llengües mortes.
- No miris de reüll les persones del veïnat.

3. Escriu quatre paraules que portin dièresi i explica per què n'han de dur.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els pronoms personals forts són paraules que fan referència a un nom, concretament a una persona o a un animal. Poden aparèixer sols.
Els pronoms personals són:

	singular	plural
1a persona	jo	nosaltres
2a persona	tu, vostè	vosaltres, vostès
3a persona	ell, ella	ells, elles

1. Substitueix els elements destacats pels pronoms forts corresponents.

- L'Eva i tu prepareu els entrepans. _____
- El pare i la mare arribaran a les deu. _____
- Alba, para la taula. _____
- L'Elena busca les espelmes. _____
- I ara, la Isabel i jo, avisem a tothom. _____

2. Relaciona cada temps verbal amb el pronom (o pronoms) que li correspon.

instal·lem •	jo	nosaltres	• introduïes
preparava •	tu	vosaltres	• interrogaré
estimulen •	ell/ella	ells/elles	• assessoràvem
imaginaré •			• gestiona
treballaves •			• reconeixereu
replantejareu •			• cuinaven

3. Escriu una oració amb cadascun dels pronoms personals següents:

- Tu: _____
- Nosaltres: _____
- Vostès: _____
- Ells: _____

Nom _____ Data _____

1. Fixa't en la definició que tens a continuació i assenjala'n les parts:

intangible *adj.* 1. Que no es pot tocar, que ha de ser respectat:
Hi ha lleis que són intangibles. 2. Que no es pot tocar perquè no té matèria: *L'ànima és intangible.*

SIN 1. Intocable, sagrat, inviolable. 2. Immaterial.

ANT. 2. Tangible.

2. Busca en el diccionari la paraula *ocultar*, copia'n la definició i assenya-la'n les parts:

_____

_____

_____

_____

_____

3. Utilitza el diccionari, busca alguna paraula que presenti les característiques següents i copia-la:

- Més d'una accepció.
- Exemples d'ús.
- Sinònims.
- Antònims.
- Paraules de la mateixa família.

_____

_____

_____

_____

_____